

Mel Gibson – un „brand” udat cu sânge

Recunosc că m-am dus să văd „Apocalypto” după ce mai multe cunoștințe – în ale căror opinii, atunci când vine vorba de film, am încredere – mi-au spus, oripilate, că e „plin de sânge” [i „orori”, care mai de care mai de neînchipuit, ceea ce m-a determinat, pentru prima oară suspicios, să văd cu ochii mei dacă lucrurile stau cu adevărat așa, dar [i pentru că Mel Gibson a reușit performanța de a face din precedentul său film – „Patimile lui Hristos” – unul de referință], [i acesta criticat, la rândul său, printre multe alte motive, pentru exacerbarea, s-a spus, a suferințelor îndurate de Iisus Hristos înaintea răstignirii.

Tehnic vorbind, se poate aprecia că filmul lui Gibson este impecabil filmat [i montat. Sunt aici scene absolut admirabile, de la vânătoarea unui tapir, de pildă, până la urmărirea în junglă, pline de suspans, după cum stratificarea socială în orașul în care au loc sacrificiile umane este rapid [i expresiv înfățișată numai grație pretextului trecerii celor care urmează să fie sacrificați spre templul din centrul orașului. Cred însă că Mel Gibson greșea atunci când, construind rolul preotului care oficiază sacrificiile, induce, în mod evident, ideea arlatanismului acestuia, vizibil mai ales în condițiile eclipsei de soare. Așa spune că este mai degrabă viziunea cuiva ancorat într-o lume profund secularizată [i printr-un dezastru, decât a unui regizor care încearcă să înțeleagă misterele ritualurilor unei civilizații apuse [i supuse extincției.

Dacă ne raportăm la acest film stând comod în fotoliul unei săli de cinema a secolului al XXI-lea, cu mentalitatea noastră de acum, filmul ni se va putea părea unul violent [i dur, poate prea dur, de acord... (Când îți cumperi carnea într-o gata pregătită dintr-un supermarket din ce în ce mai

**Apocalypto, aventură,
SUA, 2006**

Regia: Mel Gibson

**Scenariul: Mel Gibson,
Farhad Safinia**

Muzica: James Horner

**Montaj: Kevin Stitt, John
Wright**

★★★★

sofisticat, nu prea te gândești la cum se vâna odinioară, pentru supraviețuire!) Dar îngâmbărilor-mi se presupune că fiecare dintre cei care vor dori să vadă această peliculă va intra în jocul inevitabilei convenții care este filmul artistic, dacă nu cumva se va înarma cu o brumă de cunoștințe despre mayași, atât cât putem ști astăzi despre această civilizație precolumbiană.

Ne oripilează că mayașii făceau sacrificii umane în speranța unei eventuale îmbălbâziri a zeilor nemiloși în ritualuri pe care ne-am gândit să le numim „barbare”? Dar la fel făceau [i vechii egipteni (sacrificând prizonierii de război!) sau chiar [i vechii grecii (dacă drama Ifigeniei ne mai spune ceva sau cazul, istoric atestat, al celor trei perșici, capturați de greci, [i sacrificați înaintea Bătăliei de la Salamina, din inițiativa prezicătorului Eufrantide). Acestea sunt însă civilizații apuse despre care, în bună măsură [i datorită unei „democratizări” a percepției pozitive prin documentarele furnizate în exces de canalele

„Discovery” [i „National Geographic”, până la urmă o bună impresie [i imaculat convingere că au fost cu adevărat „mari” [i „strălucitoare”, dar nu atât de crude precum vor fi fost, chipurile, civilizațiile precolumbiene, numai pentru că până la noi au ajuns puține mășurări (excepționând unele construcții monumentale [i eventuale relații). Să mai amintesc de practica geto-dacilor de a trimite la Zalmoxes, din cinci în cinci ani, un „mesager”, tras la sorți, prin aruncarea acestuia în trei încălțări fixate cu vârfurile în sus [i care, dacă aveau nefericitățile de a nu muri, ceea ce însemna că zeul le e nefavorabil, chema un nou nefericit la supliciu?

Din punctul meu de vedere, filmul lui Mel Gibson nu poate cătușă neapărat prin exacerbarea violenței, așa cum s-a spus, ci mai degrabă prin ideea, subînțeleasă, că o civilizație, precum cea mayașă, s-ar fi autoexterminat oricum, fie că celebrii conquistadori ar fi găsit, fie că nu, calea spre continentul american! Altfel spus, de [i violențele comise de cuceritorii spanioli nu pot fi tăgăduite, ele ar fi intrucâtva scuizabile sau măcar acceptabile în raport cu practica sacrificiilor umane ritualice crude la care se dedau mayașii!

În rest, filmul înfățișează o poveste credibilă, bine spus prin mijloacele specifice celei de-a [i apte arte, iar actorii, ale [i dintre urmașii mayașilor de odinioară, atâtăia căji au putut supraviețui cuceritorilor europeni, vorbesc o limbă care reinvie, pe ecran, o lume dispărută, inclusiv prin complexitatea articulațiilor ei lingvistice. Mi-a fost însă greu să înțeleg de ce subtitrarea în limba română a filmului a păstrat [i numele proprii/porecele protagoniștilor... în limba engleză (!), ceea ce a alterat, într-o oarecare măsură, autenticitatea vizată de Mel Gibson... De-ar fi fost măcar în limba spaniolă!

Violent sau nu, „Apocalypto” este un film admirabil.

Maior FLORIN ȘPERLEA

★★★★ nu-l ratați!

★★★ merită văzut!

★★ dacă vă prisosesc banii!

★ nu riscați!